

DIPUTACIÓ DE BARCELONA

ESCOLA D'ESTIU

ANY 1930 - REPRESA DE L'ANY 1923

CURS ONZÈ

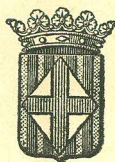
CONSELL INFORMATIU DE PEDAGOGIA
BARCELONA

DIPUTACIÓ DE BARCELONA

ESCOLA D'ESTIU

ANY 1930 - REPRESA DE L'ANY 1923

CURS ONZÈ

CONSELL INFORMATIU DE PEDAGOGIA
BARCELONA

ROSEN
SAT

Biblioteca
Rosa Sensat

L'Escola d'Estiu que es reprèn enguany, seguirà la trajectòria que l'any 1923 va quedar marcada amb l'entesa dels elements tècnics de la Mancomunitat de Catalunya, reintegrats avui a la Diputació de Barcelona, i els mestres catalans, especialment els mestres públics, que eren representats en aquella data per la Federació de Mestres Nacionals de Catalunya. És inevitable, i és també del millor auguri, que en moments de redreçament com els que travessa el nostre país, sorgeixin nuclis d'inquietud diversos i àdhuc circumstancialment distants, sempre que la causa que els motiva esdevingui també un punt definitiu de convergència.

Dintre els problemes de l'ensenyament, l'Escola d'Estiu va resoldre, lliure d'apriorismes, un procés fecundíssim d'unificació i solidarització. Darrera uns anys de tanteig laboriós, guiada pel seny de la Corporació més representativa de Catalunya, va arribar a ajuntar els moviments que podien aparèixer externament més allunyats, i donà a la seva organització la forma més escaient per a un treball col·lectiu prometedor de les més belles esperances.

Que aquest resultat s'havia assolit l'any 1923, ho feia preveure la simpatia unànime amb què eren seguides les tasques de l'Escola d'Estiu, però ho corrobora d'una manera altament satisfactòria el fet que després de sis anys d'inacció s'hagin mantingut íntegres els quadres d'organització, tan a posta, que han permès, d'una manera gairebé automàtica, la represa que tenim l'honor d'anunciar en el present programa.

PLA DE CURSOS

I. CURSOS DE TÈCNICA PEDAGÒGICA

La mesura a l'escola com a mitjà per a conèixer l'infant. — Curs en tres parts:

a) *La mesura psicològica.* — Prof. Dr. Claudi Bassols, Metge del Tribunal d'infants.

L'infant sota el punt de vista mèdico-psicològic. Mesuració de la intel·ligència. Fonaments i avantatges. — Estudi teòrico-pràctic dels mètodes de Binet-Simon i de Terman. — Anàlisi dels diversos procediments que existeixen per a mesurar el nivell mental dels nois. Exàmens de complement. Valorització dels resultats. — Pràctiques dels tests de Binet-Simon i de Terman. Discussió dels resultats obtinguts i resolució dels dubtes que es presentin.

b) *La mesura antropològica.* — Prof. Dr. H. Sicart, Metge inspector de les escoles nacionals de Barcelona.

Consideracions generals sobre la noció de mesura aplicada a l'ensenyament. — Pes i talla. Extremitats. Morfologia general de l'escolar. — Mesures craneals. Facies. Mesura de la força muscular. — Mesures sensorials, especialment de la vista i oïda. — Mesures del tronc. Espirometria. La columna vertebral. — Relació entre el mobiliari escolar i les mides de l'infant. — Influència de l'escola sobre la creixença. Resultats pràctics. — Tècnica i exercicis pràctics d'incorporació de l'antropometria a la tasca habitual de l'escola.

c) *La mesura pedagògica.* — Prof. Alexandre Galí, del Consell Informatiu de Pedagogia de la Diputació de Barcelona.

Noció general de la mesura pedagògica. — Terminologia estadística. — La diagnosi pedagògica i formació de gràfiques i taules. — Aplicacions de la mesura pedagògica a l'escola. — Procediments de mesura segons les diverses disciplines escolars. — Pràctiques.

El joc, la vida de l'infant i l'escola. — Prof. Narcís Masó, diplomad de l'Institut de Ciències de l'Educació de Ginebra.

Psicologia del joc. — Funcions del joc. — El joc element de formació. — El joc element de compensació. — El joc i l'interès. — El joc i l'activitat. — El joc i la imitació. — El joc i el treball. — Les joguines. — L'infant en els jocs. — Els jocs a l'aire lliure o aplicats a l'educació. — Els jocs a la classe o aplicats a l'ensenyament. — Estudi de jocs. — Pràctiques de jocs. — Aplicació de jocs.

L'art a l'escola. Curset de realitzacions. — Prof. Sebastià Pla, Mestre nacional de Barcelona.

Aquest curset tindrà per objecte demostrar com amb els elements més simples i a l'abast de tothom, el mestre pot iniciar els alumnes en la confecció de petites obres d'art que li facilitin el desenvolupament de la seva iniciativa, determinin la possibilitat d'una orientació futura ensems que li donin una cultura del bon gust. La major part de lliçons seran pràctiques de realitzacions.

Nocions d'educació física infantil. — Prof. Dr. J. Soler i Damians, Metge del Grup Esportiu Catalunya.

El curset es desenrotllarà segons el següent programa : Definicions generals. Bases d'educació física. El mestre i l'educació integral. — Nocions de mecànica aplicada a la màquina animal. — Els òrgans del moviment. Les funcions de l'ésser humà.

Higiene infantil. — Salut física, moral i social. Els mètodes i els sistemes en educació física. — Valor de l'infant. Fitxes biomètriques. Nòduls i cartilles higièniques. Estadístiques.

El curs constarà tant de lliçons teòriques com de pràctiques. Per a les darreres cal proveir-se d'un equip de gimnàstica corrent.

La primera educació musical dels infants a l'escola. — Prof. Joan Llongueres, Director i fundador de l'Institut Català de Rítmica i Plàstica. Professora auxiliar : Srta. Neus Garí.

Aquest curset d'iniciació va destinat especialment als professors i professores que vulguin especialitzar-se en l'educació musical dels infants a l'escola. Cal, doncs, per assistir-hi posseir una preparació musical. El programa a desenrotllar comprendrà : La Rítmica de Jaques Dalcroze. — L'educació del sentit auditiu. — La bona emissió de la veu. — El solfeig. — Les cançons i jocs d'infants. — La plàstica i la dansa popular a l'escola. — Una festa musical d'infants.

El curset constarà de lliçons pràctiques amb els inscrits, lliçons i demostracions amb un grup d'infants i lectures comentades. Per a prendre-hi part cal proveir-se del següent equip: jersei sense mànegues, amb calces de gimnàstica, o tricot blau fosc, i espadenyes de tennis.

II. CURSOS GENERALS

Gramàtica catalana. — Prof. Pompeu Fabra, de l'Institut d'Estudis Catalans.

Aquest curs no és un curs per a principiants : va adreçat als qui, coneixent ja les regles elementals de la gramàtica catalana, desitgen tenir-ne un coneixement perfecte, a fi de poder-se dedicar més tard a l'ensenyament del català en els múltiples

cursos elementals que ens cal establir arreu. En aquest curs es tractarà, doncs, únicament d'aquelles qüestions difícils, que l'experiència ha demostrat que són les menys conegudes de la generalitat dels qui escriuen en català; i d'altra banda, s'indicaran els mètodes a seguir per a l'ensenyament del català en aquells cursos.

Ortografia i ortoèpia. Accentuació gràfica. Les regles ortogràfiques. L'aprenentatge de l'ortografia.—Morfologia : I. Flexió nominal. Substantiu i adjectiu. II. Conjugació. Formes que cal evitar. Confusions habituals entre les formes del subjuntiu i de l'indicatiu. III. Pronom feble i article definit. — Sintaxi: I. Observacions sobre l'ús dels pronoms febles. II. Observacions sobre l'ús de les proposicions *a*, *en*, *de*, *amb* i *per*. III. Subordinació. Oracions de relatiu. La conjunció *que*. IV. Coordinació. Observacions sobre les conjuncions que sovint són usades erròniament. V. La negació. Estudi dels mots *res*, *cap*, *ningú*, *enlloc*, *mai* i *gens*.

Història de Catalunya. — Prof. Ramon d'Alòs, de l'Institut d'Estudis Catalans.

El present curs, més que una repetició o ampliació de coses ja estudiades, amb més o menys encert, tindrà per principal objecte establir un contacte directe amb els documents històrics i en general amb els instruments de què es val l'historiador per les seves recerques, convençuts que en història només se sap positivament allò que un mateix comprova amb el seu propi esforç, i que, d'altra banda, és molt millor proporcionar els mitjans de refer els coneixements històrics quan es necessiten que no donar ex-càtedra unes nocions dogmàtiques que s'obliden tot seguit. Així, durant el curs s'estudiaran les fonts diplomàtiques i documentals més importants de la nostra història. També hom dedicarà unes lliçons a l'antiga historiografia catalana i a l'estat actual dels estudis històrics a Catalunya. Serà estudiat particularment algun dels períodes de la nostra història medieval tenint al davant documents del temps.

Literatura antiga i moderna. — Prof. Carles Riba, de la Fundació Bernat Metge.

Aquest curs tindrà per objecte, més que la noció erudita, introduir al coneixement dels textos literaris, principalment del punt d'albir de l'estil. Serà, doncs, el curs de Literatura, un aprofundiment en l'estudi del llenguatge i un mitjà més per al coneixement de la nostra llengua a base de les manifestacions literàries, que són sempre el reflex o la condensació més controlable dels fenòmens lingüístics.

Un curs d'aquesta mena, dins els corrents moderníssims de renovació de l'ensenyament gramatical pel contacte amb els fets vius del llenguatge, té una importància extraordinària, puix que sense el coneixement dels textos no hi ha possibilitat de donar a l'infant el veritable coneixement de la llengua.

Els mètodes de la geografia humana aplicats a Catalunya. — Professor Pau Vila, ex-Professor dels Estudis Normals de la Mancomunitat.

En aquest curset es farà una síntesi geogràfica de la nostra terra sota el punt de vista físic i humà, i ensem s'exposaran, a mesura que la presentació dels fets ho reclami, els mètodes de treball d'aquesta disciplina científica, a fi de situar el mestre en el camp de la recerca personal, tant en la població com en la comarca, la qual cosa pugui facilitar-li el convertir en centre d'interès escolar l'ensenyament de la Geografia. A aquest fi, una part de cada sessió serà destinada a treballs pràctics.

Les Ciències Naturals a l'escola. — Prof. Salvador Maluquer, ex-Professor dels Estudis Normals de la Mancomunitat.

El microscopi, auxiliar indispensable de les ciències naturals. Tècnica i observació elementals; dibuix; projecció microscòpica. — Els éssers vius. Caràcters comuns i diferencials. Estructura i funcions. Origen. — *Botànica* : Les plantes. Llur estructura i funcions (anatomia i fisiologia). Les plantes i el medi en què viuen. Els grans embrancaments dels vegetals. Com es clas-

sifiquen i conserven les plantes. — *Zoologia* : Els animals. Estructura i funcions comparades dels grans embrancaments dels animals. Estudi d'alguns animals. — Tasques d'observació d'animals vius a l'Escola, aquaris i terraris.

ASSAIG D'ESCOLA ACTIVA

Durant tota la temporada de l'Escola d'Estiu funcionarà un grup especial d'assaig d'escola activa, a càrrec del Sr. Antolí Tarrats, Mestre de l'escola nacional de Palamós, sota el control dels Srs. Josep Barceló i Mates i Narcís Masó i Valentí. Hom procurarà de realitzar l'assaig amb tota mena de garanties científiques per a treure'n les màximes conseqüències aplicables a l'ensenyament. Els resultats podran ésser seguits durant tota l'Escola d'Estiu i se'n donarà compte especial en algun dels actes de la Setmana final.

HORARI

MATÍ

8	9	10	11	12	13
Educació física		La mesura a l'escola		El joc a l'escola	
Ciències naturals		Gramàtica catalana		Literatura antiga i moderna	
		Història de Catalunya		Geografia	

TARDA

De tres a cinc : *Realitzacions.*

De quatre a cinc : *Música.*

De cinc a sis : *Conversa i berenar.*

De sis a vuit : *Reservat per als actes i sessions organitzats pels alumnes.*

Observacions. — Aquest horari podrà sofrir alguna variació. L'horari definitiu es fixarà en lloc visible alguns dies abans de començar els cursos.

— El curs de Gramàtica catalana començarà el dia 6 d'agost. Les classes duraran de cinc a sis quarts.

— El curs de Literatura catalana funcionarà des del 26 de juliol al 9 d'agost.

— El curs de Geografia començarà el dia 1.^r d'agost i acabarà el 14. Les sessions d'aquest curs duraran, en general, més d'una hora.

— Els cursos de «La mesura a l'escola» seran donats, tant com sigui possible, un darrera l'altre en l'ordre establert. Cas d'algun recobriment es facilitarà el simultanejament per mitjà de l'horari.

NOTES. — Durant els primers dies de curs s'organitzarà una reunió d'alumnes, a fi d'obtenir un agrupament per clubs que tinguin a llur càrrec l'organització de festes complementàries, com lectures, danses, concerts, jocs d'esport, excursions, etc.

— L'Escola d'Estiu disposarà d'una sala de treball per als alumnes, així com aquests podran gaudir-se també de la biblioteca de l'Escola del Treball, en la qual s'instalarà una secció de llibres de pedagogia, psicologia i educació.

SETMANA FINAL

CONSTITUCIÓ DE LA COMISSIÓ

La Comissió de la Setmana final ha pogut ésser integrada pels mateixos elements que quedaren designats en la Setmana final de l'any 1923, o sigui : Francesc Martorell, del Consell de Pedagogia, President; Josep Barceló i Matas, de la Federació de Mestres de Catalunya, vice-President; Jesús Sanz i Poch, representant de l'Associació Protectora de l'Ensenyança Catalana, i Joan Bosch i Cussí i Dolors Batlle, de l'Escola d'Estiu, Vocals. La Secretaria de la Setmada Final correspon al Director de l'Escola d'Estiu, Manca només el jove i malanguanyat mestre, Salvi Figuerola i Albert, mort en aquest interval, i al qual es dedica el més sentit record.

REGLAMENTACIÓ

Els matins seran destinats a lliçons i conferències. Cada lliçó comportarà dues sessions : una per exposar el pla i explorar els alumnes, i l'altra, l'endemà, per desenrotllar la lliçó. Així, cada matí hi haurà tres sessions : 1.ª A les nou del matí: Preparació de la lliçó pràctica de l'endemà (tres quarts de durada com a màxim); 2.ª A les deu : Desenrotllament de la lliçó preparada pel conferenciant el dia abans (tres quarts de durada i mitja hora de discussió); 3.ª A $\frac{2}{4}$ de dotze : Conferència.

La discussió serà després de la lliçó pràctica; mai no serà abans de la lliçó.

El primer dia no hi haurà, com és natural, lliçó pràctica,

ni l'últim, preparació de lliçó; però hi haurà, en canvi, els actes oficials d'obertura i clausura de la Setmana final.

Les tardes es destinaran a les visites culturals i actes solemnes o recepcions oficials i acadèmiques.

LLIÇONS I CONFERÈNCIES

Dia 18 d'agost

1.^r Inauguració de la Setmana final amb assistència de l'Excm. Sr. President de la Diputació, Joan Maluquer i Viladot.

2.ⁿ Preparació de la lliçó pràctica per a l'endemà, a càrrec del Sr. Josep Barceló i Mates.

3.^r Conferència a càrrec del Sr. Manuel Ainaud, Cap de l'Assessoria Tècnica de la Comissió de Cultura de l'Ajuntament de Barcelona.

Dia 19

1.^r Preparació de la lliçó pràctica per a l'endemà, a càrrec del Sr. Martí Tauler.

2.ⁿ Lliçó pràctica sobre : *Mitjans de donar valor a l'instrument ineficaç i anacrònic de l'escola unitària. Assaig d'ensenyament actiu*, pel Sr. Josep Barceló Mates, Mestre nacional de Barcelona.

3.^r Conferència pel Sr. Pere Coromines, President de l'Ateneu. Tema : «La moneda internacional.»

Dia 20

1.^r Preparació de la lliçó pràctica per a l'endemà, a càrrec de la Sra. Adela Traiter de Barceló.

2.ⁿ Lliçó pràctica de *Física* : «La palanca», pel Sr. Martí Tauler, Director de l'Escola de Mar de Barcelona.

3.^r Conferència pel Sr. Cassià Costal, Professor a la Normal de Mestres de Girona. Tema : «Quelcom sobre el llenguatge i la intel·ligència del nen petit.»

Dia 21

1.^r Preparació de la lliçó pràctica per a l'endemà, a càrrec del Sr. Raimon Torroja.

2.ⁿ Lliçó pràctica : *Una lliçó de pàrvuls*, per la Sra. Adela Traiter de Barceló, Mestressa nacional de Barcelona.

3.^r Conferència pel Sr. Modest Bargalló, Professor a la Normal de Mestres de Guadalajara. Tema : «L'evolució de les ciències físiques i l'ensenyament científic a l'escola primària.»

Dia 22

1.^r Preparació de la lliçó pràctica per a l'endemà, a càrrec del Sr. Ricard Coll.

2.ⁿ Lliçó pràctica de *Civisme*, pel Sr. Raimon Torroja, Mestre nacional d'Arenys de Munt.

3.^r Conferència pel Dr. August Pi Sunyer, Catedràtic de la Facultat de Medicina. Tema : «Els factors somàtics de la intel·ligència.»

Dia 23

1.^r Lliçó pràctica de *Dibuix*, pel Sr. Ricard Coll, Professor de la Mútua Escolar Blanquerna.

2.ⁿ Conferència pel Sr. J. Serra-Hunter, Professor de Filosofia a la Universitat. Tema : «Els mètodes en les ciències de l'esperit.»

3.^r Clausura de la Setmana final, amb assistència del Ponent de Cultura de la Diputació, Sr. Antoni Jansana.

Dinar de comiat a la Residència d'Estudiants.

VISITES I ACTES

Durant les primeres hores de la tarda s'organitzaran visites i recepcions acadèmiques a les principals institucions de cultura de la Diputació i de l'Ajuntament o particulars, segons programa a fixar en començar la Setmana final.

FESTES

També s'organitzaran un o dos concerts de caràcter extraordinari a honor dels assistents a la Setmana final.

EXCURSIÓ FINAL

Es projecta una excursió final de dos o tres dies per la Costa Brava, amb el següent itinerari : Barcelona, Tossa, S'Agaró, Palamós, Sant Sebastià, Tamariu, Bagur, Barcelona.

CONDICIONS GENERALS DE L'ESCOLA D'ESTIU

Local de l'Escola d'Estiu. — L'Escola d'Estiu estarà instal·lada i funcionarà a l'Escola del Treball, Urgell, 187.

Admissió i preus de matrícula. — Són admesos a l'Escola d'Estiu els mestres, mestresses, professors particulars i estudiants. Per a inscriure's cal omplir una de les fulles facilitades per la Secretaria de l'Escola d'Estiu. El preu de la matrícula és de 10 pessetes. Aquesta inscripció dóna dret d'assistència a tots els actes de l'Escola d'Estiu i Setmana final, dintre les condicions que cadascun d'ells comporti. En fer el pagament de la matrícula serà lliurada a l'interessat una tarja d'alumne inscrit, que podrà ésser exigida a l'entrada a classe, pels professors respectius.

Inscripcions a la Setmana final. — S'admeten inscripcions especials per a la Setmana final al preu de 5 pessetes, amb dret a assistir a tots els actes inherents a aquella, prèvies les condicions de cadascun d'ells. En satisfer la quota es donarà un tiquet, que donarà dret a l'assistència al dinar de comiat. Caldrà només que els interessats l'omplin tres dies abans i el donin a la Secretaria de l'Escola d'Estiu.

Durada dels cursos. — L'Escola d'Estiu començarà el 21 de juliol i acabarà el 16 d'agost, inclusivament, i la Setmana final durarà del 18 al 23 d'agost, també inclusivament.

Puntuacions. — A les classes els alumnes faran per torn el resum diari de la lliçó, el qual serà puntuat pels professors, a comptar d'1 fins a 10. Aquestes puntuacions donaran lloc a un ordre de qualificació, en el qual es consideraran desaprovat els alumnes que no obtinguin la meitat de la puntuació màxima possible. A fi que els alumnes facin el mateix nombre de proves, els professors poden confiar el mateix resum a més d'un alumne. Les proves han d'ésser com a mínim quatre per a cada inscrit, sempre que els cursos funcionin durant tota l'Escola d'Estiu.

Certificacions. — Per a satisfacció dels interessats es lliuraran certificats a tots els alumnes que ho sollicitin, mentre hagin resultat aprovats i no tinguin un nombre de faltes superior a un quart de les classes realitzades.

Beques. — La puntuació obtinguda en les classes de l'Escola d'Estiu serà un mèrit a allegar per a l'obtenció de beques de l'Escola d'Estiu pròxima.

RESIDÈNCIA D'ESTUDIANTS

Els alumnes que així ho desitgin podran hostatjar-se amb el major confort a la Residència d'Estudiants que la Diputació té instal·lada en el mateix clos de la Universitat Industrial, mitjançant una pensió diària de 10 pessetes.

Pels que sols desitgin quedar-s'hi per al repàs del migdia, se'ls faran condicions especials.